

Izabela Gass
(Warszawa)

**MATERIAŁY WIKTORA PAWŁA NECHAYA
(1895 – 1940?)
(III-49)**

Wiktor Paweł Nechay von Felseis urodził się 25 stycznia 1895 r. we Lwowie. Był synem Ernesta, inżyniera górnika, urzędnika Krajowej Dyrekcji Skarbu i Stefanii z Michalewskich. Uczęszczał do szkoły ludowej i gimnazjum w Stanisławowie, po czym naukę kontynuował we Lwowie, gdzie otrzymał świadectwo dojrzałości w 1913 r.

Po wybuchu I wojny światowej wstąpił do Legionów i w I Brygadzie rozpoczął służbę wojskową. Awansował na chorążego (1915), na podporucznika (1916). Po kryzysie przysięgowym został wcielony pod przymusem do armii austriackiej, skąd zdezerterował. W latach 1918 – 1920 służył w czynnej służbie wojskowej w stopniu porucznika.

Jesienią 1920 r. rozpoczął studia geologii i geografii na Uniwersytecie Lwowskim, które kontynuował na Uniwersytecie Jagiellońskim, a ukończył w 1924 r. na Uniwersytecie Warszawskim.

W 1926 r. na Uniwersytecie Lwowskim uzyskał stopień doktora filozofii na podstawie pracy, *Dyluwium Ziemi Dobrzyńskiej*.

Pracę nauczycielską rozpoczął już w 1917 r. w Sosnowcu, później w Warszawie, a od 1925 r. we Lwowie, gdzie pracował m.in. w prywatnym Gimnazjum Męskim i w Państwowym Seminarium Nauczycielskim Żeńskim. Równocześnie został asystentem w Katedrze Geologii i Paleontologii Politechniki Lwowskiej. Był też członkiem Komisji Fizjograficznej PAU w Krakowie, Towarzystwa Geograficznego i Towarzystwa Geologicznego.

1 września 1932 r. został mianowanym nauczycielem w VII Gimnazjum we Lwowie, a następnie desygnowany na dyrektora Gimnazjum Polskiego w Bytomiu.

W latach 1936 – 1939 pracował na stanowisku kierownika Oddziału Przyrodniczego Muzeum Śląskiego w Katowicach.

Równocześnie pracował naukowo, publikując artykuły m.in. w „Przyrodzie i Technice”, „Kosmosie”, „Przeglądzie Geograficznym” i „Wiadomościach Geograficznych”. W czasie kampanii wrześniowej 1939 r. pełnił służbę w Dowództwie Grupy Obrony Lwowa na stanowisku szefa Oddziału. Po wkroczeniu wojsk rosyjskich do Lwowa Wiktor Nechay został aresztowany przez NKWD i osadzony we lwowskim więzieniu Brygidki. Pod koniec kwietnia 1940 r. wraz z grupą współwięźniów został wywieziony do Kijowa i osadzony w więzieniu „Lubianka”.

Zonaty z Teresą Sędzimir, z którą miał dwoje dzieci: Ewę (ur. 1930) i Jacka (ur. 1935).

Jego nazwisko znalazło się na tzw. Ukraińskiej Liście Katyńskiej opublikowanej w 1994 r. (został wymieniony na liście wywózkowej 55/3-78 oznaczony numerem 2072 i podany pod nazwiskiem *Niechaj*. Prawdopodobnie został zamordowany w więzieniu NKWD w Kijowie w 1940 r. Został pochowany na otwartym w 2012 Polskim Cmentarzu Wojennym w Kijowie-Bykowni.

Prace porządkowo-inwentaryzacyjne materiałów Wiktora Nechaya przeprowadziła w 2020 r. Izabela Gass. Rozmiar zespołu wynosi 0,15 m.b. Spuścizna zawiera materiały z roku 1997 i niedatowane. Została podzielona na dwie zasadnicze grupy.

Grupa I, licząca 2 jednostki, zawiera niedatowane artykuły twórcy spuścizny.

Grupa II, składająca się z materiałów z 1997 r., liczy 1 jednostkę. W jej skład wchodzi wspomnienia córki Ewy i wydruk z Polskiego Słownika Biograficznego.

W PAN Archiwum zespół otrzymał sygnaturę III- 49, w bazie szukajwarchiwach ma nr 169.. Inwentarz liczy 3 jednostki.

Źródła i bibliografia

1. Polski Słownik Biograficzny 1977, t. 22
2. <http://home.agh.edu.pl/Lists/log2html.egi?gwk.1997-12+12>

PRZEGLĄD ZAWARTOŚCI INWENTARZA

	Pozycja inwentarza
I. Materiały twórczości naukowej	1-2
II. Materiały o twórcy zespołu	3

I. MATERIAŁY TWÓRCZOŚCI NAUKOWEJ

1. *Filkcja „Mitteleuropy” w świetle regionów geograficznych*
Artykuły, mapy drukowane
B.d., masz., druk, l., k. 43
2. *Skarby mineralne Polski*
Artykuły i fragmenty
B.d., masz., l., k. 65

II. MATERIAŁY O TWÓRCY ZESPOŁU

3. *Wspomnienia córki, biogram*
1997, druk, l., k.3